

Chambre des Représentants

SESSION 1969-1970

20 NOVEMBRE 1969

PROJET DE LOI

portant modification à la loi du 9 juillet 1957 réglementant les ventes à tempérament et leur financement, modifiée par la loi du 5 mars 1965 pour l'étendre aux prêts personnels à tempérament.

AMENDEMENTS

PRÉSENTÉS PAR M. GENDEBIEN

AU TEXTE

ADOPTÉ PAR LA COMMISSION.

Article premier.

Compléter cet article par ce qui suit :

« Cette disposition ne s'applique pas lorsque l'achat a lieu en dehors de l'entreprise du vendeur et à l'initiative de l'acheteur. »

Art. 2.

In fine de l'avant-dernier alinéa, remplacer les mots « à l'exception d'un stand de vente d'une foire commerciale », par les mots « soit d'un stand de vente d'une foire commerciale ».

JUSTIFICATION.

Selon l'exposé des motifs le présent projet de loi a pour but de mieux protéger l'acheteur à tempérament qui fait l'objet d'un démarchage, en lui accordant la faculté de renoncer, sans frais, à l'achat d'un objet, dans certains cas bien déterminés. Il prévoit que cette protection doit être envisagée, lorsque le vendeur se rend de sa propre initiative chez son futur acheteur.

Voir :

433 (1968-1969) :

- N° 1 : Proposition de loi.
- N° 2 : Rapport.

Kamer van Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1969-1970

20 NOVEMBER 1969

WETSONTWERP

tot wijziging van de wet van 9 juli 1957 tot regeling van de verkoop op afbetaling en van zijn financiering, gewijzigd door de wet van 5 maart 1965, om ze uit te breiden tot de persoonlijke leningen op afbetaling.

AMENDEMENTEN

VOORGESTELD DOOR DE HEER GENDEBIEN

OP DE TEKST

AANGENOMEN DOOR DE COMMISSIE.

Artikel 1.

Dit artikel aanvullen met wat volgt :

« Deze bepaling is niet van toepassing wanneer de aankoop plaats heeft buiten het bedrijf van de verkoper en op initiatief van de koper. »

Art. 2.

In fine van het voorlaatste lid, de woorden « met uitsluiting van een verkoopstand op een handelsbeurs » vervangen door de woorden « ofwel een verkoopstand op een handelsbeurs ».

VERANTWOORDING.

Volgens de memorie van toelichting heeft dit wetsontwerp tot doel de koper op afbetaling, aan wie men een produkt komt aanbieden, een meer doeltreffende bescherming te verlenen door hem de mogelijkheid te verschaffen om in welbepaalde gevallen zonder kosten van een koop af te zien. Er wordt bepaald dat die bescherming moet worden verleend wanneer de verkoper zich uit eigen beweging bij zijn toekomstige koper begeeft.

Zie :

433 (1968-1969) :

- N° 1 : Wetsontwerp.
- N° 2 : Verslag.

L'exposé des motifs stipule, en effet, que :

« Si l'acheteur s'adresse directement à un vendeur dans son magasin, l'on peut normalement croire qu'il est décidé à acheter tel objet bien déterminé. Ce point de vue n'est plus valable lorsque c'est le vendeur qui se rend de sa propre initiative chez son futur acheteur ».

Dans le texte du projet il est cependant stipulé que le délai de renonciation accordé à l'acheteur est prévu dans tous les cas où l'achat ne s'est pas réalisé dans l'entreprise du vendeur, c'est-à-dire, l'endroit où il exerce habituellement son commerce, soit l'établissement principal, soit une succursale mentionnée au registre de commerce, à l'exception d'un stand de vente d'une foire commerciale.

Il est dès lors clair que le texte du projet dépasse les motifs qui l'ont inspiré et qu'il y a lieu, pour éviter des abus, de restreindre les conditions dans lesquelles le droit de renonciation peut être exercé.

De nombreux achats n'ont pas lieu dans l'entreprise du vendeur et ce, à l'initiative de l'acheteur. En effet, l'acheteur d'un véhicule automobile neuf, par exemple, prie le vendeur de se rendre à son domicile pour examiner l'objet de son achat.

L'examen du véhicule ayant eu lieu et les prix ayant été discutés, le bon de commande est le plus souvent signé chez l'acheteur. L'acheteur d'un poste de télévision prie le vendeur de mettre un appareil à sa disposition à domicile pour examiner les qualités de réception de l'appareil (spécialement pour les téléviseurs en couleur qui doivent être testés sur place). Accorder dès lors un délai de renonciation dans ces cas pourrait, d'une part, limiter fortement ce genre de vente et ouvrir la porte à une concurrence déloyale qui permettrait à un concurrent éventuel ayant pris connaissance de l'achat, de faire annuler celui-ci en estorquant une signature sur une lettre recommandée ?

Une tendance pourrait également prendre jour, qui aurait comme effet de faire glisser vers le prêt personnel les opérations qui devraient tomber sous la réglementation des ventes à tempérament.

D'autre part, le stand de vente d'une firme dans une foire commerciale est un endroit où l'acheteur se rend de sa propre initiative après avoir comparé l'objet et les prix auprès de la concurrence. En fait, il s'y rend spécialement pour pouvoir comparer rapidement qualités et prix. Il se trouve dès lors dans les mêmes, voire dans de meilleures conditions de libre choix, que l'acheteur au magasin et on ne peut absolument pas parler d'une vente par démarchage dans ce cas.

Afin de respecter l'esprit qui a animé l'exposé des motifs, il convient de modifier le texte du projet dans le sens proposé.

Art. 8 (nouveau).

Ajouter un article 8 (nouveau), libellé comme suit :

« La présente loi entre en vigueur le 1er mars 1970. »

JUSTIFICATION.

Les nouvelles dispositions auront pour conséquences d'amener toutes les institutions belges de crédit à changer le texte des contrats de vente à tempérament et de prêt à tempérament.

Il semble logique de consentir à ces sociétés, un délai de 3 mois pour faire établir par leurs juristes, des textes nouveaux conformes à la nouvelle loi et procéder à l'impression de ces contrats.

Il est clair en tout cas que le délai normal d'entrée en vigueur d'une loi est nettement insuffisant en l'espèce.

Op dat punt luidt de Memorie van Toelichting als volgt :

« Wanneer de koper zich rechtstreeks wendt tot een verkoper in diens winkel, mag normaal aangenomen worden dat hij beslist heeft een bepaald goed te kopen. Dit standpunt is niet meer geldig zodra de verkoper op eigen initiatief de toekomstige koper gaat opzoeken. »

In de tekst van het ontwerp wordt echter bepaald dat aan de koper een bedenktijd wordt verleend in alle gevallen waarin de verkoop niet werd gesloten in het bedrijf van de verkoper, d.w.z. in de plaats waar hij zijn handelswerkzaamheid gewoonlijk uitoefent, zij het de hoofdrichting of een bijhuis dat in het handelsregister opgegeven staat, met uitsluiting van een verkoopstand op een handelsbeurs.

Het is bijgevolg duidelijk dat de tekst van het ontwerp verder reikt dan de beweegredenen die eraan ten grondslag liggen en dat de voorwaarden waaronder het recht om af te zien van de koop kan worden uitgeoefend, moeten worden beperkt ten einde misbruiken te voorkomen.

Talrijke verkopen worden buiten het bedrijf gesloten, zulks op initiatief van de koper. De koper van een nieuwe auto b.v. vraagt de verkoper zich bij hem ten huize te begeven om de zaak te bespreken.

Nadat het voertuig gekeurd is en de prijs besproken, wordt de bestelbon meestal ten huize van de koper ondertekend. Wie een televisietoestel koopt verzoekt de verkoper te zijnen huize een toestel te installeren ten einde de ontvangstkwaliteit van het apparaat na te gaan (dit is vooral het geval voor kleurtelevisie-toestellen die ter plaatse getest moeten worden). Als in die gevallen een opzeggings-termijn wordt toegekend, zou dit soort verkoop aanzienlijk terug kunnen lopen en het zou gelegenheid geven tot oneerlijke concurrentie doordat het een eventuele concurrent, die van de aankoop kennis zou hebben gekregen, in staat zou stellen die aankoop te laten annuleren door van de koper een handtekening op een aangetekend schrijven af te persen.

Ook zou zich een tendens naar een persoonlijke lening kunnen ontwikkelen voor transacties die behoren te worden ondergebracht in de reglementering van de verkoop op afbetaling.

Anderzijds is de stand van een firma op een handelsbeurs een plaats waar de koper uit eigen beweging naartoe gaat, na het voorwerp en de prijzen bij de concurrenten te hebben vergeleken. In feite gaat hij daar speciaal naartoe om kwaliteit en prijs snel te kunnen vergelijken. Derhalve krijgt hij dezelfde, zometer betere kansen om vrij te kiezen, dan de koper in de winkel en men mag in dat geval geenszins spreken van een verkoop door colportage.

Ten einde niet af te wijken van de geest die in de memorie van toelichting tot uiting komt, behoort de tekst van het ontwerp in de hierboven voorgestelde zin gewijzigd te worden.

Art. 8 (nieuw).

Een artikel 8 (nieuw) invoegen, luidend als volgt :

« Deze wet treedt in werking op 1 maart 1970. »

VERANTWOORDING.

De nieuwe bepalingen brengen met zich dat alle Belgische kredietinstellingen de tekst van hun overeenkomsten tot verkoop op afbetaling of lening op afbetaling zullen moeten wijzigen.

Het komt ons logisch voor dat aan die vennootschappen een termijn van drie maanden wordt gegund, opdat hun juristen nieuwe teksten kunnen opstellen die in overeenstemming zijn met de wet en opdat die overeenkomsten kunnen gedrukt worden.

Het is in elk geval duidelijk dat de gewone termijn voor het in werking treden van een wet in dit geval ongetwijfeld te kort is.

J. GENDEBIEN.